

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ, В ТОМУ ЧИСЛІ ERP-СИСТЕМИ

О. О. РУДАЧЕНКО, канд. екон. наук, доцент

І. А. САЗОНОВ, студент

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

Розвиток вітчизняної економіки сприяє поширенню серед підприємств України сучасних світових стандартів управління. В сучасних умовах експоненціального зростання кількості інформації, норм і правил регулювання виробничих і фінансових сфер діяльності, форм і видів звітності, все частіше для супроводу бізнес-процесів підприємства застосовуються інформаційні системи, офісні додатки, корпоративні бази даних. Одним з таких продуктів, що використовуються підприємствами у всьому світу, є ERP-системи – системи планування ресурсів підприємства.

Теорія і практика впровадження ERP-систем знайшли відображення в працях: Л. Еріка, В. Кале, В. Діка, С. Пітеркіна, С. Харвуда, Г. Гленн, О. Островського, Д. Ісаєва, Ю. Тельнова, Л. Шохіна, К. Маркова та ін. Проте, питанням пов'язаними з переходом українських підприємств на принципи роботи ERP-системи приділялося мало уваги, що і робить дослідження актуальним.

На сьогоднішній день ERP-системи є визнаним конкурентною перевагою і чинником, що сприяє ефективному плануванню виробництва і розвитку підприємства в цілому. Разом з тим, застосування, або впровадження, ERP-систем на підприємстві - це комплексна процедура, що вимагає великої кількості підготовки і володіє високим ступенем невизначеності, зважаючи на відсутність типового сценарію переходу підприємства на принципи ERP. З огляду на те, що впровадження ERP-системи пов'язане зі значними витратами, впровадження ERP-систем вимагає докладного дослідження і виявлення закономірностей, що ведуть до

успішному, або провального результату, що підтверджує актуальність даного дослідження і визначає його цілі і завдання.

Далеко не всі ERP-системи можуть адаптуватися до змін законодавства або до структурних змін всередині компанії. Механізми, що дозволяють вносити зміни і здійснювати настройку в оперативному режимі, як правило, відсутні, або обмежені. При виборі ERP-системи, як правило, використовують метод багатокритеріального вибору. Його суть полягає в тому, що інформація виражається не у вигляді скалярних величин, а у вигляді векторів, що складаються з деяких показників. Найбільш поширеними системами класу ERP, представленими на українському ринку, є такі програми як SAP R / 3, Ахapta, SunSystems, Baan IV, Галактика [2-3].

Як правило, на підприємствах встановлені системи бухгалтерію або облікові модулі різні не інтегрованих між собою систем, які не можуть дати повної картини фінансового стану підприємства. В деякій мірі це обумовлено рядом недоліків, властивих самій системі вітчизняного бухгалтерського обліку. Зокрема, це:

- спрямованість звітних форм на фіскальні органи, а не на керівництво підприємства;
- непрозорість інформації;
- низька оперативність її надання.

У зв'язку з цим перехід на ERP-систему набуває особливого значення, бо дає змогу боротися з зазначеними недоліками. Саме тому все частіше вітчизняні підприємства вибирають західні ERP-системи.

Системи класу ERP, так само як і інші програмні продукти для бізнесу, є засобом досягнення довгострокових цілей і рішенням пов'язаних з цим завдань. Вони спрямовані на підвищення ефективності бізнес-процесів і зниження витрат усередині компанії. З іншого боку, проект впровадження може розглядатися як інвестиційний, як вкладення для збільшення прибутку компанії в середньостроковому періоді.

Одночасно, впровадження ERP-системи, може розглядатися і в більш вузькому контексті – як проста база для здійснення щоденних рутинних операцій, підвищення швидкості обробки інформації в системі взаємовідносин різних суб'єктів економічної діяльності, а також обґрунтованість прийняття менеджментом управлінських рішень на основі актуальної інформації відіграють все більшу роль в досягнення підприємством його стратегічних цілей.

З іншого боку, стратегія - це також своєрідний бізнес-процес, що виражається в довгостроковому якісно певному напрямку розвитку організації. Він зачіпає всі сфери, засобів і форми її діяльності, взаємини всередині підприємства. Приклад ERP-система на підприємстві наведено на рисунку 1.

Рис. 1 –ERP-система
Джерело: [1]

Мета їх використання полягає в забезпеченні ефективного планування та менеджменту виробничих і технологічних процесів. При цьому такі системи, як правило, мають розвинені облікові функції. Це вимагає більш складної архітектури і значних витрат часу на впровадження та адаптацію.

Виділяють наступні фактори успішного впровадження ERP-систем:

- розвиненість системи і кваліфікація підрядчика по впровадженню;

- отримання короткострокового економічного ефекту;
- заздалегідь перероблені бізнес-процеси під ERP-систему (до впровадження);
- участь менеджменту компанії у впровадженні; участь співробітників компанії у впровадженні;
- наявність у керівництва певних цілей і вимог до системи; сформульована стратегія підприємства;
- сформульований і зафіксований документально план впровадження.

Таким чином, проведено аналіз ринку ERP-систем, виявлено основні тенденції, проблеми та перспективи даного ринку, переваги і недоліки впровадження ERP-системи на підприємстві. Також були проаналізовані підходи до оцінки економічної ефективності впровадження ERP-систем та узагальнено досвід впровадження на підприємствах.

Список використаних джерел:

1. Алькема В. Г. Реінжиніринг бізнес-процесів логістичного комплексу компанії. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2019. №2 (54). С. 126-136.
2. Gattiker T., Goodhue, D. (2005). WhatHappensAfter ERP Implementation: Understanding the Impactof Inter-Dependence and Differentiationon Plant-Level Outcomes. *MIS Quarterly*. No 29 (3). С.559–585
- 3.Holland C., Light B. (2009). A Critical Success Factors Modelfor ERP Implementation // *IEEE Software*. №05/6. P. 30–35